

Mesur Diwydiant Cig Coch (Cymru) 2010

2010 mccc 3

Mesur gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud darpariaeth ynglŷn â gosod ardoll mewn perthynas â'r diwydiant cig coch yng Nghymru, ac at ddibenion cysylltiedig.

Mae'r Mesur hwn, a basiwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar 10 Mawrth 2010 ac a gymeradwywyd gan Ei Mawrhydi yn Ei Chyngor ar 11 Mai 2010, yn deddfu'r darpariaethau a ganlyn:—

1 Ystyr “y diwydiant cig coch”

- (1) Yn y Mesur hwn, ystyr “y diwydiant cig coch” yw—
  - (a) gweithgareddau sy'n rhan o fridio, cadw, prosesu, marchnata a dosbarthu unrhyw rai o'r anifeiliaid canlynol—
    - (i) gwartheg,
    - (ii) defaid, neu
    - (iii) moch; a
  - (b) gweithgareddau sy'n rhan o gynhyrchu, prosesu, marchnata, gweithgynhyrchu a dosbarthu cynhyrchion sy'n dod o'r anifeiliaid hynny i unrhyw raddau helaeth (ar wahân i laeth a chynhyrchion llaeth, gwllân cnu a chwyn); a
  - (c) lladd-dai, arwerthiannau a marchnadoedd sy'n cael eu defnyddio'n llwyr neu'n rhannol ar gyfer gweithgareddau sy'n dod o fewn paragraffau (a) neu (b).
- (2) Yn y Mesur hwn—
  - ystyr “sector defaid” (“*sheep sector*”) yw'r diwydiant cig coch i'r graddau y mae'n ymwneud â defaid;
  - ystyr “sector gwartheg” (“*cattle sector*”) yw'r diwydiant cig coch i'r graddau y mae'n ymwneud â gwartheg;
  - ystyr “sector moch” (“*pig sector*”) yw'r diwydiant cig coch i'r graddau y mae'n ymwneud â moch.
- (3) Caniateir i'r pwerau sydd wedi eu rhoi i Weinidogion Cymru gan y Mesur hwn gael eu harfer—
  - (a) mewn perthynas â'r diwydiant cig coch yn ei gyfanrwydd, neu
  - (b) mewn perthynas â rhai sectorau o'r diwydiant yn unig;

a chaniateir iddynt gael eu harfer mewn ffordd wahanol ar gyfer gwahanol sectorau o'r diwydiant.

- (4) Mae unrhyw gyfeiriad yn y Mesur hwn at anifeiliaid yn cynnwys (lle mae'r cyd-destun yn galw am hynny) cyfeiriad at anifeiliaid meirw.

2 Amcanion

At ddibenion y Mesur hwn yr amcanion yw—

- (a) cynyddu effeithlonrwydd neu gynhyrchiant yn y diwydiant cig coch;
- (b) gwella marchnata yn y diwydiant;
- (c) gwella neu ddatblygu gwasanaethau y mae'r diwydiant yn eu darparu i'r gymuned neu y gallai eu darparu iddi; a
- (d) gwella'r ffyrdd y mae'r diwydiant yn cyfrannu at ddatblygu cynaliadwy drwyddynt.

3 Swyddogaethau

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru wneud unrhyw beth y maent yn ystyried ei fod yn briodol er mwyn hybu'r amcanion.
- (2) At ddibenion hybu'r amcanion, caiff Gweinidogion Cymru, ymysg pethau eraill,—
  - (a) arfer unrhyw un neu fwy o'r swyddogaethau sydd wedi eu rhestru yn Atodlen 1 mewn perthynas â'r diwydiant cig coch, a
  - (b) sefydlu cronfa wrth gefn.
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, ddiwygio Atodlen 1 drwy—
  - (a) diwygio neu hepgor darpariaethau;
  - (b) ychwanegu darpariaethau; neu
  - (c) diwygio neu hepgor unrhyw ddarpariaethau sydd wedi eu hychwanegu.

4 Gosod ardoll: dynodi personau sy'n atebol

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru osod ardoll neu ardollau yn unol â'r adran hon er mwyn cwrdd â chostau a dynnwyd neu sydd i'w tynnu wrth—
  - (a) hybu unrhyw un neu fwy o'r amcanion;
  - (b) arfer swyddogaethau eraill sy'n berthnasol i'r diwydiant cig coch; ac
  - (c) darparu fel arall wasanaethau sy'n berthnasol i'r diwydiant cig coch.
- (2) Ni cheir defnyddio ardoll sydd wedi ei thalu gan bersonau mewn perthynas â gweithgareddau yn y sector gwartheg, y sector defaid neu'r sector moch at ddibenion cwrdd â chostau a dynnwyd neu sydd i'w tynnu yn benodol mewn perthynas â sector arall.
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru osod ardoll—
  - (a) ar gigyddwyr os (a dim ond os) yw cigyddwyr wedi eu dynodi, drwy orchymyn gan Weinidogion Cymru, yn rhai sy'n atebol i dalu ardoll o dan y Mesur hwn; a
  - (b) ar allforwyr os (a dim ond os) yw allforwyr wedi eu dynodi, drwy orchymyn gan Weinidogion Cymru, yn rhai sy'n atebol i dalu ardoll o dan y Mesur hwn.

- (4) Caiff Gweinidogion Cymru osod ardoll ar bersonau sy'n cyflawni gweithgaredd cynradd os (a dim ond os) yw'r gweithgaredd cynradd hwnnw wedi ei ddynodi, drwy orchymyn gan Weinidogion Cymru, yn weithgaredd sy'n agored i ardoll o dan y Mesur hwn.
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru osod ardoll ar bersonau sy'n cyflawni gweithgaredd eilaidd os (a dim ond os) yw'r gweithgaredd eilaidd hwnnw wedi ei ddynodi, drwy orchymyn gan Weinidogion Cymru, yn weithgaredd sy'n agored i ardoll o dan y Mesur hwn.
- (6) Yn yr adran hon—
  - ystyr “gweithgaredd cynradd” (“*primary activity*”) yw bridio, cadw, prosesu, marchnata neu ddsbarthu gwartheg, defaid neu foch (ond nid yw'n cynnwys cigyddu neu allforio gwartheg, defaid neu foch);
  - ystyr “gweithgaredd eilaidd” (“*secondary activity*”) yw gweithgaredd—
    - (a) sy'n cael ei gyflawni mewn cysylltiad â'r diwydiant cig coch;
    - (b) nad yw'n gigydda nac yn allforio gwartheg, defaid neu foch; ac
    - (c) nad yw'n weithgaredd cynradd.

5 Yr ardollau sydd i'w gosod ar gigyddwyr neu allforwyr — cyfrifo'r ardoll a'i thalu

- (1) Cyfrifir ardoll sy'n cael ei gosod ar gigyddwyr neu allforwyr am unrhyw gyfnod drwy gyfeirio at nifer y gwartheg, defaid neu foch y gellir codi ardoll amdanynt.
- (2) Yn Atodlen 2—
  - (a) mae Rhan 1 yn gwneud darpariaeth bellach ynghylch sut y mae'n rhaid i ardollau gael eu cyfrifo, a
  - (b) mae Rhan 2 yn gwneud darpariaeth ynghylch y dyddiad erbyn pryd y mae'n rhaid talu'r ardoll.
- (3) O ran ardollau sydd i'w gosod ar gigyddwyr neu allforwyr, caiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau am weithdrefnau sy'n ymwneud â—
  - (a) gosod ardollau (gan gynnwys hysbysu personau sy'n atebol i dalu ardoll o'r swm sy'n ddyledus ganddynt), a
  - (b) talu a chasglu ardollau.
- (4) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, ddiwygio Atodlen 2 drwy—
  - (a) diwygio neu hepgor darpariaethau;
  - (b) ychwanegu darpariaethau; neu
  - (c) diwygio neu hepgor unrhyw ddarpariaethau sydd wedi eu hychwanegu.
- (5) Yn y Mesur hwn ystyr “gwartheg, defaid neu foch y gellir codi ardoll amdanynt” (“*chargeable cattle, sheep or pigs*”), o ran unrhyw gyfnod y mae ardoll wedi ei gosod ar ei gyfer—
  - (a) mewn perthynas â chigyddwr, yw gwartheg, defaid neu foch a gigyddir gan y cigyddwr yn y cyfnod hwnnw; a
  - (b) mewn perthynas ag allforiwr, yw gwartheg, defaid neu foch a allforir gan yr allforiwr yn y cyfnod hwnnw.

6 Pŵer i wneud darpariaeth ynglŷn ag ardollau sydd i'w gosod mewn perthynas â phersonau sy'n cyflawni gweithgaredd cynradd dynodedig neu weithgaredd eilaidd dynodedig

- (1) Cyfrifir ardoll sy'n cael ei gosod ar bersonau sy'n cyflawni gweithgaredd cynradd dynodedig neu weithgaredd eilaidd dynodedig am unrhyw gyfnod drwy gyfeirio at nifer y gwartheg, defaid neu foch y gellir codi ardoll amdanynt.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, wneud darpariaeth bellach ynglŷn ag ardollau sydd i'w gosod ar bersonau sy'n cyflawni gweithgaredd cynradd dynodedig neu weithgaredd eilaidd dynodedig, gan gynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i hynny) darpariaeth ynglŷn â—
  - (a) cyfraddau ac elfennau ardoll, a sut y mae ardollau i gael eu cyfrifo;
  - (b) sut y mae ardollau i gael eu dal a'u talu;
  - (c) tramgwyddau am beidio â chydymffurfio;
  - (d) eithriadau rhag talu ardoll mewn amgylchiadau penodol;
  - (e) gweithdrefnau sy'n ymwneud â gosod (gan gynnwys hysbysu personau sy'n atebol i dalu ardoll o'r swm sy'n ddyledus ganddynt) a thalu neu gasglu ardollau.
- (3) Caiff gorchymyn o dan is-adran (2) wneud unrhyw ddiwygiadau i'r Mesur hwn sy'n ymddangos i Weinidogion Cymru yn angenrheidiol neu'n hwylus mewn cysylltiad ag unrhyw ddarpariaethau a wneir o dan is-adran (2).
- (4) Yn y Mesur hwn ystyr “gwartheg, defaid neu foch y gellir codi ardoll amdanynt” (“*chargeable cattle, sheep or pigs*”), mewn perthynas â pherson sy'n cyflawni gweithgaredd cynradd dynodedig neu weithgaredd eilaidd dynodedig ac am unrhyw gyfnod y mae ardoll yn cael ei gosod ar ei gyfer, yw gwartheg, defaid neu foch y mae'r gweithgaredd hwnnw'n cael ei gyflawni mewn perthynas â hwy yn y cyfnod hwnnw.

7 Dirprwyo ac is-gwmnïau

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru, i unrhyw raddau ac yn ddarostyngedig i unrhyw amodau ag y gwelant yn dda, ddirprwyo unrhyw un neu fwy o'u swyddogaethau o dan y Mesur hwn (nad ydynt yn swyddogaethau sydd wedi eu heithrio) i unrhyw berson.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru gaffael neu sefydlu is-gwmnïau i wneud unrhyw un neu fwy o'u dyletswyddau o dan y Mesur hwn (nad ydynt yn swyddogaethau sydd wedi eu heithrio).
- (3) Mae unrhyw swyddogaeth sy'n ymwneud â'r canlynol yn swyddogaeth sydd wedi ei heithrio—
  - (a) gwneud rheoliadau neu orchmynion;
  - (b) rhoi cyfarwyddiadau.
- (4) Caniateir i ddirprwyad o dan is-adran (1) gael ei amrywio neu ei ddirymu ar unrhyw adeg.
- (5) Ni fydd unrhyw gytundeb neu drefniant o dan yr adran hon a wneir gan Weinidogion Cymru i ddirprwyo swyddogaeth, neu i drefnu bod is-gwmni yn cyflawni swyddogaeth, yn atal Gweinidogion Cymru rhag arfer y swyddogaeth os ydynt yn ystyried ei bod yn angenrheidiol neu'n hwylus iddynt wneud hynny.

8 Datganiadau niferoedd ac amcangyfrifon

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru roi cyfarwyddiadau yn ei gwneud yn ofynnol i bersonau sy'n atebol i dalu ardoll mewn perthynas ag unrhyw gyfnod gyflwyno datganiad ynghylch y cyfnod hwnnw.
- (2) Rhaid i'r datganiad gynnwys—
  - (a) nifer y gwartheg, defaid neu foch y gellir codi ardoll amdanynt am y cyfnod y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef, a
  - (b) unrhyw fanylion eraill a bennir gan Weinidogion Cymru.
- (3) Rhaid i'r datganiad gael ei gyflwyno erbyn y dyddiad, ac yn y modd a'r ffurf, a bennir mewn cyfarwyddyd a roddir gan Weinidogion Cymru.
- (4) Os bydd unrhyw berson sy'n atebol i gyflwyno datganiad—
  - (a) yn methu â chyflwyno'r datganiad erbyn y dyddiad a bennir,
  - (b) yn methu â chynnwys amcangyfrif yn y datganiad o nifer y gwartheg, defaid neu foch y gellir codi ardoll amdanynt, neu
  - (c) yn cynnwys amcangyfrif yn y datganiad sydd, ym marn Gweinidogion Cymru, yn afresymol o isel,caiff Gweinidogion Cymru amcangyfrif nifer yr anifeiliaid a ddylai fod wedi ei nodi yn y datganiad.
- (5) Os bydd Gweinidogion Cymru yn amcangyfrif nifer yr anifeiliaid yn unol ag isadran (4), rhaid iddynt hysbysu'r person sy'n atebol i dalu'r ardoll yn ysgrifenedig o'r amcangyfrif hwnnw.
- (6) Wedi iddo gael ei hysbysu o'r amcangyfrif, os bydd y person sy'n atebol i dalu'r ardoll yn methu â chyflwyno datganiad yn cynnwys amcangyfrif o fewn 28 niwrnod o dderbyn yr hysbysiad, rhaid i'r person hwnnw dalu ardoll ar nifer yr anifeiliaid a amcangyfrifwyd.
- (7) Caiff Gweinidogion Cymru bennu bod cyfradd uwch o ardoll yn daladwy pan fo nifer yr anifeiliaid wedi ei amcangyfrif ganddynt hwy o dan yr adran hon, ond rhaid i'r gyfradd honno beidio â bod yn uwch nag unrhyw uchafswm ar gyfradd ardoll a ddarperir o dan y Mesur hwn.
- (8) Mae person sy'n methu, heb esgus rhesymol, â chyflwyno datganiad yn unol â gofynion unrhyw gyfarwyddyd yn euog o dramgwydd sy'n dwyn cosb, ar gollfarn ddiannod, o ddirwy heb fod yn uwch na lefel 5 ar y raddfa safonol.
- (9) Mae person sy'n darparu gwybodaeth anwir neu gamarweiniol mewn perthynas ag unrhyw ofynion o dan y Mesur hwn yn euog o dramgwydd sy'n dwyn cosb, ar gollfarn ddiannod, o ddirwy heb fod yn uwch na lefel 5 ar y raddfa safonol.

9 Darparu gwybodaeth

- (1) Rhaid i bersonau sy'n atebol i dalu ardoll o dan y Mesur hwn—
  - (a) cadw cofnodion digonol i alluogi Gweinidogion Cymru ganfod faint o ardoll sy'n ddyledus; a
  - (b) dangos y cofnodion hynny i un o swyddogion Gweinidogion Cymru os gofynnir iddynt wneud hynny.